

Náhradní domácí úkol č. 2

Přečtete si níže uvedenou žádost o právní naučení, která je evidována v uherskohradištské knize právních naučení Liber informationum et sententiarum a odpovězte na otázky pod textem.

O hanenie a krádež

Psali nám lidé práva našeho užívající, kterak jsú přistúpili před ně plné právo zahájené žalobník a odporník. Item žalobník jest takto žaloval, že Ondra dcera Černého nadala synu mému padúchuov, a že mi nevybierali sukni z rukií jako vám vybírali. Na to žádá žalobník pruovodu. Item odporník: Jakož jest žalobník na mú ženu, žeby jeho synu padúchuov nadala, jestli že provede hodným svedomiem, má žena mosí jmieti na své hanbě dosti. Item opět odporník: Jakož jest žaloval o sukni žalobník, mluvě k ženě mé, že se plátno vyřeže a sviece, tehda řekla žena má k tomu: Také-lis ty tiem vinen, že sukni z tvé ženy vzali? Na to žádá odporník próvodu o plátno a o sviece. Item opět žalobník o sukni, což se svěďomie dotyce, povolává na starší. Item odporník: Páni, já žádného svěďomie nejímám, než že jsú o to smluveni lidmi. Item žalobník vystavil svěďomie Blažka a Vaňka Tatara, lidí obecných, a ti jsú vyznali jednostajně, že když šla Jiříkova máti i s Jiříkem od fojta, a Ondrova také, tedy řekl Jiřík k Ondrové: Bezečná mrcho, ještos plátno pokradla v Sumicích, vyved' se! A ona na ně: Lžeš, nešlechtný padúše! bych já jaké plátno kradla. A máti Jiříkova řekla k Ondrové: I nedávaj padúchuov! A s tiem šli jsú doluov. Opět druhé svěďomie vystavil Jana Maškova, a ten jest vyznal tak: že některý cas pojial mne Řádka ku Kyšpalovi. Tu jest Kyšpalka pravila, žeby jí Ondrova svíc za 4 gr. pokradla a nětco jahcl a pacholku fěrtoch a košili; že ji Kyšpalka s tiem pustila z domu svého jíti až k praněři, a tu ji pacholek Kyšpalčin postihl a strhl jí z hrdla. To což byla pobrala, vzal jest jí zase; a ještě za nepokojiov, že když se lidé znášeli do kostela v Sumicích, že Ondr(ov)a ukradla tu v kostele plátno, a tu ji chtěli utopiti. A dále v Ujezci žena pravila, žeby jí Ondrova přaďeno ukradla a skříňu vylámal(a). A dále jest vystavil Pavla a Jana Maškova, lidí obočných: že všcera, když sme byli v Sumicích, i slyšeli sme od Mikulcové tu v Sumicích, žeby Ondrova vyladila na dívce její loktušku a měchýř s kořenem a mýdlo a měšec. A když sem se strojila na ni žalovati, poslala jest ke mně dvě ženě Ondrova, abych toho tak nechala, že se s tebu chci umluviti a zaplatiti. A poradivše se Ondrova nevím kým, počala jest přítj. Potom tyto dvě ženě vyznaly před dviema mužoma, nechtie před právo jíti, že jest nás posílala k Mikulčové, chtiece jí za se napraviti, a že v tom Ondrové odkázáno, aby ve dvú neděli z dědiny prázna byla. A když se toho dověděla, uhnula jest, nabravši uzal, a fojtovi to povědíno, i dohonil se (jí) jest, a v tom uzle téprv Mikulcova jest všeckno své nalezla. A opět když sie snesli do kostela, tu jest opět Ondrova vysypala puol duchny i plátno vzala. Odporník vystavil jest svěďomie Pěkníka: Když sme byli v Crnicích, tehdy

Václavova pravila jest před námi, že když Prokeš prodal seno Menšíkovi, tu jest Menšík bráti chtěl seno, a Prokšova jemu bráti nedala. Ale Ondrova stojíc pod panským domem volala jest: Ber, Menšíku, cos kúpil. Tehdy ssedši se k Menšíkovi, i Radkova řekla jest k Ondrovej: Ty, ty mívaj jazyk za zuby, nešťastná kurvo. Nevybralať mi podušku z rukii a pláten jako tobě; po všeckny dni lepší jsem já s svým dítětem, nežli ty. Ale my nejsúc tak rozumni, abychom pře předložené rozdělili, ale vaší prosíme, abyste ráčili je rozděliti vedle práva. A dále vaší pro svědomie listovnie posíláme po těchto koňselích, tovaříších našich, ukazatelech těchto věcí. Tyto pře před nás přišlé k vám tehď posíláme, i tudiež list Sumicfcých, list z Ujezce, a list paní Anežky Veselské, kteréž jsú strany k svědomie nám podaly, prosiec za naucenie právy, kterak jich o to jmáme rozsúdiťi podle spravedlnosti.

Na to vás naucujem, že podle tohoto vašeho k nám poslaného psanie a vyznáváme svědkuov Ondrova dcera žalobníkovi nic povinovata není.

- 1) Stručně shrňte podstatu případu.**
- 2) Kdo to byl “odporník”? Uveďte jeho latinský ekvivalent.**
- 3) V textu se vyskytuje termín “fojt”. Vysvětlete význam tohoto pojmu.**
- 4) Jaký je rozdíl mezi krádeží a loupeží?**
- 5) Definujte delikt “hanenie”, uveďte jeho latinský název a dohledejte, zda se s tímto protiprávním jednáním lze setkat také 2akederní právní úpravě (uveďte prameny, ze kterých vycházíte).**